

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Današnji list smo poslali vsem dosedanjim naročnikom z uljudno prošnjo, da blagovolé kmalu naročnino ponoviti. Posebno pa prosimo vse one, ki so še s staro naročnino zaostali, da se potrudijo, isto vposlati. Kdor pa ne želi biti več naročnik, prosimo, naj takoj prvo številko vrne; šele drugo ali celo tretjo številko vračati, je upravništvu v nadlego.

Gospodarske stvari.

Prva skrb kmetovalčeva.

Umno kmetovanje je najtežavnejša obrt na svetu; umen kmetovalec mora biti dandanes v svoji stroki teoretično in praktično naobražen, a poleg tega mora njegovo obrtovanje prevejati pravi trgovski dub. Naše kmetijstvo povzdigniti je naloga in dolžnost kmetovalcev samih, a k tej nameri jih zbuditi in usposobiti ter jih v tem prevažnem delu podpirati in jim iti z vsemi mogočimi sredstvi na roke, je pa sveta dolžnost vseh poklicanih činiteljev.

Privedimo kmetijski stan do spoznanja, da si edino le on sam more izdatno in trajno pomagati ter, da zaman pričakuje rešitve od kje drugje. Samopomoč naj postane geslo naših kmetovalcev, a poklicani krogi naj kmetovalca podpirajo in ga za samopomoč vzgojé.

V ljutom gospodarskem boju premaga dandanes le močnejši in sicer gmotno, a še bolj duševno močnejši; zato pa mora biti kmetovalec za svoj lepi poklic tudi izučén.

Vzgoja in pouk edino moreta naš kmetijski narod rešiti. Enako kakor se danes skrbi po mestih za strokovno izobrazbo slednjega rokodelca, tako in še v veliko večji meri se mora skrbeti za strokovno izobrazbo kmetovalčeva.

Tisti rokodelec, obrtnik ali tvorničar, ki dandanes ne pozna svojega orodja, svojih strojev, svojih sirovin, ki ne zna oceniti svojega trgovskega položaja, mora propasti. Zato propada tudi naš kmetovalec, ker ne pozna svoje zemlje, ne vé, kaj je rodovitnost, ne pozna svojih sirovin, ne pozna življenjskih pogojev in notranjega življenja domače živine in nima pojma o tržnem položaju kmetijskih pridelkov in izdelkov. Naš kmetovalec vidi, da v kmetovanju delujejo njemu neznane naravne sile in ker jih ne umé, jih spaja z vražami in udan v svojo usodo pričakuje vse le od slučajja, t. j. od dobre letine. (Iz knjige: Kmetijske razmere na Kranjskem.)

Pomen teh dejanskih razmer postaja vedno resniši, kajti kdor je v zadnjem času čital poročila o neugodnem stanju delavskega stanu v Ameriki, o vedno večjem navalu izseljencev, o pomanjkanju novih podjetij v Ameriki, kjer bi ti dobili delo in zaslužek, o naraščajočem zapiranju Američanov nasproti inozemcev ter opazoval protitok gibanja naših izseljencev, kjer se ti v vedno večjih množinah vračujejo v staro domovino in sicer brez prihrankov, pač pa telesno izmučeni in izžeti, — in ti izseljenci se morejo šteti še srečnim, ker so imeli še sredstva za povrnitev in jih tu večinoma še čakajo, četudi zadolžene domačije — koliko veliko je pa število onih nesrečnežev, ki zbog pomanjkanja denarnih sredstev tega ne morejo več storiti, tedaj nastopa za naš kmetijski stan, ker iz tega sloja se rekrutira največ izseljencev, posebno resen čas, ki zahteva ne le resnega premišljevanja, kako pomoči temu stanu, ker tvori tri četrtine našega prebivalstva, ampak tudi sili na vsestransko izpolnitev vseh temu stanu ponujajočih se prilik, sredstev in podpor, katere jim dadó poklicani faktorji: država, dežela in človeška družba v namen, da se mu pomore, koja sredstva se včasih z velikimi žrtvami in požrtvovalnostjo vzdržujejo. Koristna in pametna izraba vseh sredstev in pomočkov postaja pri nas tem potrebnejše in nujnejše, ker po tem protitoku gibanja izseljencev soditi, se bode dosedanje marljivo izseljevanje v Ameriko in v Westfalen sicer zmanjšalo, a če se je dosedaj mnogim posrečilo, da so si z neizmerno pridnostjo, varčnostjo in naporom nekoliko prihranili in sedaj med našimi kmetijskimi izseljenci še kroži tako imenovani „amerikanski denar“ ter so vsaj nekateri opravičeno zagovarjali izselitev — kazoči na te uspehe — zginila bode bržkone i ta goljufiva nada in premnog izseljenec bode z bridkim srcem v tujini tožil po domovini, dokler se naše kmečko prebivalstvo ne bode popolnoma spametovalo in se bode izseljevanje prenehalo. Zato pa, če so si dosedaj nekateri nekoliko prihranili, žrtvovali bodo njih nasledniki vsaj dvakrat toliko za prevoznje, zgubo močij in časa in če se še sedaj nahaja med našim ljudstvom nekoliko ameriškega denarja, ne bode zginil nele ta, ampak omenjeni stroški povzročili bodo silno beden položaj in pomanjkanje med našim ljudstvom. Če tarnamo sedaj o pomanjkanju kmetiskih delavskih močij, tarnalo se bode opravičeno kmalu o silni bedi med našim narodom. In zato: slovenski kmetovalec motri toliko opreznije bodočnost, uporabljaj vsa sredstva, ki ti jih nudi človeška družba in poklicani činitelji. Skrbi, da sebe in svoj rod obdržiš na domači grudi in napni

vse sile, da bode naš up, naš ponos — naša mladina duševno in telesno dovolj krepostna, pošteno vzgojena in v kmetijstvu strokovno toliko izobražena, da se bode mogla z uspehom baviti v svojem stanu! — Sredstvo in pomoč, ki jih podajajo poklicani činitelji v strokovni izobrazbi kmetijskega stanu so: ljudska šola, nje občna in posebna izobrazba, strokovne šole (kmetijski in gospodinjiski zavodi, učni tečaji za posebne panoge kmetijstva itd.), delovanje c. kr. kmetijske družbe in njih podružnic, predavanje strokovnih učiteljev, živinozdravnikov itd., strokovne knjige in podučni spisi, izdani po veččakih, pri nas na Slovenskem neprecenljive vrednosti imajoče knjige družbe sv. Mohorja, strokovni časopisi, delovanje šolskih vrtoč, drevesnic, mlekarskih zadrug, posnemanje vzgledov naprednih gospodarjev itd. Da se plodonosno izkoristijo ti blagi pomočki, bodi prva skrb vsakega kmetovalca, ki je družinski oče, da se: 1.) tesno oklene šole ter da ne pošilja samo zato svoje otroke v šolo, ker to postava predpisuje in ker to pri sosedih vidi, ampak da pazi in podpira najizdatneje šolo in njih učitelje; 2.) da po svojih močeh in razmerah skrbi za strokovno izobrazbo v kmetijstvu tistih svojih otrok, ki se bodo v življenju pečali s tem stanom; 3.) da sam z dobrim vzgledom gospodarji; 4.) da se rad udeležuje strokovnih predavanj, tičočih se kmetijstva; 5.) da je po sredstvih svojih naročen na enega ali več strokovnih listov in da si nakupuje knjige, katere podučujejo o kmetijstvu; 6.) da sam prebira te knjige in časopise, da pa tudi skrbi in vabi svoje odraščene otroke, da glasno ob ponujanih prilikah prebirajo take knjige sebi in drugim v poduk; 7.) da je član vsaj c. kr. kmetijske družbe itd. Te zahteve sedanjega časa naj ti bodo prva skrb, slovenski kmetovalec, če si hočeš sam pomagati in svoje naslednike v gospodarstvu teoretično in praktično v kmetijstvu izobraziti, v tem obstoji samopomoč in tako uvedeno postopanje bodi ti smer tvojega delovanja kot napreden kmetovalec in družinski oče, ker edino vzgoja in poduk moreta rešiti tebe, kmetijski stan, in v celoti naš kmetijski narod!

Politični pregled.

Delegacije so se sešle 15. m. m. Po pozdravu predsednika barona Gautscha, ki je Nj. Veličanstvu zatrdil ljubezen in zvestobo, bral je cesar občiren prestolni govor. Spominjal se je najprej v prirčnih besedah smrti velikega papeža Leona XIII., ter potem orisal položaj monarhije kot jako ugoden. Dotaknil se je precej obširno tudi macedonskega vprašanja in povdarjal, da si prizadeva Avstrija zajedno z Rusijo kolikor mogoče mirnim potom rešiti to pereče vprašanje, a ne name-rava podpirati vstašev. Srbiji želi cesar, da se pod novim kraljem dežela očvrsti in okrepi. Potem je cesar nagovoril vse delegate. Med njimi tudi poslanca dr. Šusteršiča. Govor se je takole razpletel: Cesar: V dežel-nem zboru kranjskem so se pripetili jako burni pri-zori. — Šusteršič: Da, žalibog, Veličanstvo! Nas ne veseli, da se moramo bojevati na tak način, a bojujemo

se po patrijotičnem geslu: Vse za vero, dom cesarja. Cesar: Pa prepirate se preveč med sabo in tako v dežel-nem zboru ne pride do miru, kar je gotovo škoda. Šusteršič: Glavni vzrok je postopanje deželne vlade, ki nas je prisilila k tako radikalnemu postopanju. — Cesar: Saj Vam deželna vlada vendar ne stori ničesar. Šusteršič: Deželna vlada se je, žal, vdinjala v službo izvršilnega organa takoimenovane večine deželnega zbora, ki pa je pravzaprav le manjšina. Tako je ogromna večina v deželi prešla počasi v radikalno-opozicijsko strujo. Nas boli, da se moramo bojevati v tako radikalnih oblikah. Pa saj smo svarili že pred leti. — Liberalni listi slovenski so vsi kar ob sapo, da se je upal dr. Šusteršič resnico povedati tako odkrito Nj. Veličanstvu, in podtikajo dr. Šusteršiču vse mogoče namene. Kdo vendar ne sprevidi, da nam je vlada na Dunaju in v Ljubljani neprijazna. Saj je to takorekoč državni sistem v naših dneh: boj Slovanom. To je očitno dejstvo, katerega ni mogoče utajiti, katero smo že često povdarjali in z dejstvi pojasnili. — Ko bi bil kdo drug imel toliko poguma, bi ga liberalna stranka v zvezde kovala; tako pa ne more najti dosti besedij, da bi uničila vpliv onih besedij na javnost. — Jako razburjeno je cesar tudi govoril s češkim poslancem dr. Kramarem. Trajal je skoro četrt ure in bil zelo živahen. Dr. Kramar je prav slišno rekel vladarju: Veličanstvo, to ni resnično! Veličanstvo so slabo informirali! Jako razdražen je bil cesar radi češke obstrukcije, a dr. Kramar je presvitlega cesarja zagotovil, da je bo takoj konec, kakor hitro dobe Čehi svoje pravice, zlasti vseučilišče na Moravskem. Saj ne zahtevajo družega, kakor kar jim gre. Čudno pač: Ko so Nemci delali obstrukcijo in ž njo dosegli, kar so hoteli, ni bilo pol toliko vpitja. Ko pa se Slovani poslužijo istega orožja, torej storé samo kar je Nemcem pomagalo, je pa taka reč! Naj je vlada ukrotila nemško obstrukcijo in mir bi bil!

Nadvojvoda Rainer je obhajal 20. m. m. šestdesetletnico svoje vojaške službe. Cesar mu je pisal tem povodom lastnoročno pismo, popoldne pa obiskal jubilarja.

Imunitetni odsek ogrskega državnega zbora je sklenil izročiti poslance Ugrona, Csavolszkega, Jankovicha in Eötvösa. Ugron je obtožen, da je neko hranilnico s krivo menjico osleparil za 200.000 kron; Csavolszky je poneveril svojemu tovarišu menice za 17.000 kron; dr. Nessi je poneveril nekemu svojemu klientu 604.000 kron; Jankovich je odnašal zlatarjem dragocenosti z obljubo, da jih bo plačal ali vrnil, a ni storil ne prvega ne drugega; Eötvös je obdolžen, da je ponaredil v hranilni knjižici znesek za 7200 kron. To so poslanci takozvanega „viteškega“ naroda. Sicer je na Ogrskem mir sedaj. A kako dolgo? Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je baje rekel: „Na Ogrskem ne bo prej miru, dokler tja ne prikorakamo.“ Ima prav visoki gospod.

Med Italijo in Avstrijo se je zadnje tedne, predno neha trgovinska pogodba, razvil živahen trgovinski promet. Iz naše države prihaja velika množina konj in lesa. V Vidmu je bilo samo en dan izloženih 4000 voz lesa, ki je prišel s Kranjske in Koroške. Še silnejši je uvoz laških vin v našo monarhijo. V 15 dneh je prišlo 120.000 hektolitrov vina iz južne Italije in 100.000 hektolitrov vina iz Sicilije v Avstro-Ogrsko. Za slučaj, da se trgovska pogodba med našo

in italijansko državo razruši, pripravlja vlada v Rimu kraljevi odlok, v katerem določa carino 18 lir za voz lesa in 100 frankov za vsakega konja iz Astro-Ogrske. Razun tega bo določena carina za kovinsko in stekleno blago s Češkega, kože, pivo itd. Odlok bi stopil v veljavo takoj z novim letom.

Škof Strossmayer je precej nevarno obolel, a se mu je zdravje že povrnilo.

V Bosni dela Avstrija velike vojaške priprave; do 7. aprila t. l. bo tam doli zbranih 53 bataljonov vojakov. Diši mar po vojski?

Srbskemu kralju Petru se je posrečilo vsaj nekoliko pomiriti kraljeve morilce in jih odstraniti, ker so zahtevali najvišje državne službe. A pravega miru še ni.

Med Japonsko in Rusijo se morebiti vname vojska zaradi polotoka Koreje. Japonska je že popolnoma pripravljena, Rusija še ne.

LISTEK.

V RIM!

Kapitol.

Slovesnosti v sv. Petra cerkvi so nas zares utrudile. Navdušenje in vsakovrstno presenečenje nam je za tisti čas pač pregnalo utrujenost, a ko smo sedli za mizo, čutili smo pošteno v nogah tistih dolgih 6 ur, katere smo stali v gosti gnječi. Z ozirom na to je vodstvo našega romanja tisto popoldne dalo na prosto razpolago. Naj gre vsak kamor hoče in ve in zna in če se mu ljubi. Zjutraj smo videli poglavarja cerkve Kristusove in njegovo zmagoslavje, popoldan pa sem si namenil ogledati središče, srce in zibel one velike moči, na katere razvalinah je cerkev tako mogočno vsvetela po dolgotrajnem hudem boju. Sklenil sem poiskati kar na lastno pest kapitol. Kaj za to, če sem utrujen; čas je zlato in v Rimu nam je bivati samo sedem dni, in videti je veliko, veliko. Toraj hitimo!

„Gre kdo z mano?“ „Kam?“ „Na Kapitol in Forum.“ „Kaj je to Kapitol, kaj Forum?“ „Vam bom tam povedal.“ In šlo nas je več. Na prav izvrstnem načrtu mesta Rima sem prej dobro proučil pot tja, in šel. In srečno smo prišli prav pod grič. Kapitol je namreč precej visok grič sredi Rima. Tu gori stal je v starodavnosti tempelj najvišjega rimskega malika Jupitra, tu bila posvetovavnica in prva državna palača rimska, torej vrhunec in središče verske ter posvetne oblasti. Gotovo znamenit kraj, o katerega nekdanji veličastnosti imamo komaj malo pojma, ko gledamo silovite preostanke teh in drugih poslopij.

Pod gričem je mal trg, na katerem stoji lep vodnjak, postavljen l. 1588 od papeža Siksta V. Pred seboj imaš kapitolinski grič lepo razgrnjen, vrh njega je na desni palača, v kateri hranijo umetnostne in starinske stvari, na sredi je palača starešinstva, na levi muzej in višje zgoraj cerkev imenovana „Santa Maria Araceli“. Tu moram nekaj dodati. Kapitolinski grič ima namreč dva vrha, na višjem je sedaj imenovana cerkev, na drugem nižjem pa na desno je neka palača „Caffarelli“. One tri prej imenovane palače pa leže na majhni planoti med obema vrhoma.

Po treh potih se pride na grič. Srednja pot, prične se med dvema ležečema levoma, vzdiguje se polagoma v širokih asfaltovanih stopnicah kvišku, na desno se lahko pelješ, na levo pa vodi 124 mramornatih stopnic do cerkve Araceli. Idimo danes po srednji, ki jo je dal napraviti papež Pavel III. l. 1536. Ob obeh straneh so prekrasni nasadi: palme, pinije, lavorika in drugo južno rastlinje prav lepo bujno zeleni. Malo pod vrhom na levi je v neki z omrežjem zaprti duplini — volkulja, poleg pa orel. Pripovedka pripoveduje, da sta Rim ustanovila dvojčka Romulus in Remus. Nju mater je bil dal sovražen kralj živo pokopati, a dvojčka v jerbasu vreči v vodo. Rešena sta bila čudovitim potom in volkulja

ju je dojila, dokler se nista okrepila. To je kajpada bajka, pa ima svoj pomen, a o tem pozneje. In v spomin na to rede v isti gajbi volkuljo. Orel pa je bil vedno znamenje rimske oblasti. Bojna znamenja so bila vsa okrašena z orli. Tudi to ni brez pomena. Pa le dalje sedaj!

Ob vходу na kapitolinski trg stojite dve stari sohi Kastorja in Poluksa s svojima konjema. Poleg je še več drugih starodavnih spominkov, kakor cesarja Konstantina in njegovega sina. Sredi trga stoji jako krasno izvršen spomenik iz (nekdanj pozlačenega) bronza, ki kaže cesarja Marka Avrelija na konju, kako z roko svetu napoveduje mir, dobrotljivost in miroljubnost brati mu je tudi na lepem moškem obrazu. Ta spomenik je še preostanek starih rimskih časov. Sem ju je dal prenesti Pavel III. K palači starešinstva (tu je mestna uprava in mestna dvorana) vodijo prekrasne stopnice, pod katerimi je velika vodna skupina, „Nil“ in „Tiber“ (dve podobi) ob straneh „Rima“ izlivata obilo vode. Oboje, stopnice in to skupino, je napravil sloveči Michelangelo. Sredi iz palače starešinstva se dviguje precej visok štirioglat stolp. Obe palači ob straneh imate spodaj široke lope na mogočnih stebrih. Tu se hranijo zlasti izkopine, ki jih vedno in vedno dovolj najdejo krog Rima ali pa v Rimu samemu, kadar kaj kopljejo.

Na levo poleg palače starešinstva vodi pot na Forum.

(Dalje.)

Slabi časniki.

Spisal J. M. Alkmejev.

Stric na Gorenjskem me je večkrat vabil naj ga obiščem na njegovem domu. Jaz sem mu leto za leto obljuboval, ali vselej so me opraski zadržali. Lani, bilo je meseca avgusta, odločil sem se vendar enkrat in ga obiskal.

Ostal sem pri njem dva tedna. Bili so to zame kaj lepi dnevi in nikdar mi ne bo žal, da sem ga posetil. Skoro vsak dan sva šla s stricom na kako bližnjo goro, ali pa me je peljal v kak lep kraj, kakoršnih je obilo po Gorenjskem. Ta čas mojega bivanja pri stricu pa sem tudi zvedel to povest, ki sem jo tu ob kratkem napisal. In sicer se je zgodilo tako-le:

Nekega dne proti večeru sedel sem na stričevem vrtu. Bil sem utrujen, kajti malo poprej sem se vrnil z dolgega pota. Ko sem tako sedel in gledal na kup otrok, ki so se poleg mene igrali, pridirja po cesti voz in se ustavi pred hišo. Na vozu je sedel postaren kmetski človek, ali bil precej gosposki oblečen in takoj sem si mislil, da mora biti kak premožen posestnik kje iz bližine.

Ko me je zagledal pozdravil me je prijazno in odšel potem v hišo. Domači hlapec, ki je konja vzel v oskrbo mi je povedal, da je to bogat kmet iz tri ure oddaljene vasi Hrušice in da je prišel najbrž po kakem opravku k stricu. Jaz nisem potem več dalje povpraševal, in sem sedel naprej na vrtu. Toda čez slabe pol ure prišla sta stric in oni, ki se je poprej pripeljal, na vrt k meni.

„To je moj nečak,“ dejal je stric onemu. Vstal sem in podal roko.

„Jaz sem Jože Lenič, posestnik s Hrušice,“ predstavil se mi je oni.

Šli smo potem vsi trije v vrtno uto in tam med raznimi pogovori spraznili nekaj kozarcev vina, ki ga je prinesel stric. Ko pa se je potem Lenič odpravljal domov, povabil me je, naj ga obiščem jutri.

In res sem se napotil drugi dan v Hrušico. Lenič me je prijazno sprejel in pogostil, kar je le mogel. Potem sva šla malo po vasi pogledat, in peljal me je nazadnje na pokopališče. Tam mi pokazal ob zidu kapelice lep spomenik iz kamna. Z napisa sem razvidel, da je tu pokopan neki župnik, ki je bil poprej na tej fari. Spodaj pa je bilo napisano: „Ta spominek so postavili svojemu dušnemu pastirju župljani, ki so mu storili toliko krivic.“

„Kaj pa to pomeni“, začudil sem se jaz, ko sem to prebral.

Nekako bridko se je nasmehnil moj spremljevalec in odgovoril:

„Če hočete poslušati vam povem povest, s katero je v zvezi ta spomenik.“

„Le povejte,“ silil sem ga jaz.

„Pojdiva malo gori in doli po pokopališču. In povem vam.“

Jela sva se prehajati med grobovi in Lenič je jel pripovedovati.

„Pred leti bil je tu v naši fari blag in dober gospod župnik. Rad je imel nas župljane in mi smo imeli njega, kajti z besedo in dejanjem nam je koristil. Dobra dela nam je, da rečem ob kratkem, skazoval kakor je mogel. Daleč okoli je bila znana njegova dobrohotnost. Sicer sami veste, da so duhovniki naš blagor, ali ta naš gospod je bil dobra duša, da bi težko našli njemu enakega.

Pred leti pravim, je bil tu tisti dobri gospod župnik, zdaj že počiva na tem pokopališču. Naj vživa večni mir, ki si ga je prislužil na tem svetu. Dolgo smo živeli župljani v složnosti in ljubezni z njim, ali naenkrat so serazširili, jaz sam ne vem kako, v našo tiho zagorsko vas pogubni slabi časopisi, v katerih se je toliko zabavljajo čez duhovnike. Sam črni, povem vam, nas je moral naudati takrat, da smo brali te časopise in nalezli smo se polagoma tistega duha, ki je vel iz časopisov.

„Dali smo se premotiti od tistih zlovražnih besed, ki so pisali na papir oni brezverni in malovredni nasprotniki duhovnov. Premotiti smo se dali, in ne, da bi pomislili, koliko dobrot z besedo in dejanjem nam je izkazal že naš gospod župnik, jeli smo ga sovražiti, češ dobro se mu godi še vse premalo nam deli dobrote, lahko bi še več. Saj pravim, sam črni nas je obsedel. Le malo jih je ostalo župnikovih privržencev, drugi smo mu bili vsi nasprotni. In vse to so učinili tisti časopisi. Oj, da bi jih ne bilo nikdar k nam!

Gospod župnik je bil seveda žalosten in prizadeval si je veliko, da bi nam dokazal našo zmoto.

Neko nedeljo je imel pridigo in še danes se spominjam kako je govoril:

„Ljubi moji!“, dejal je, „čemu me sovražite? Ali nisem bil z vami vedno dober? Ali nisem skrbel za vas? Čemu toraj to sovraštvo in ta prepir. V imenu Kristusa, prosim vas, spoznajte svojo zmoto in živimo zopet v ljubezni kot poprej.“

Tako je govoril gospod župnik in mi smo poslušali. Ali te besede nas niso ganile, ostali smo trdi kot kamen, mrzli kot led. Bili smo od due do due hujši nasprotniki in iskali smo, kako bi ga mogli česa obdolžiti in ga ogrditi pred svetom. Ali našli nismo napake na njem. Moj Bog, česa pa smo hoteli obdolžiti njega, ki ima tako dobro zlato srce? Ali takrat nismo mislili nato, bili smo zaslepljeni in podivjani.

Župnikov najhujši nasprotnik pa je bil njegov lastni brat. Ta je bil poprej bogat kmet, ali v tistem času, ko se je to godilo, že popolnoma obubožan. Pijančeval je namreč in igral po gostilnah ter kmalu pognal ves denar. In ko je tako zapravil svoje imetje in se mu je trdo godilo, mislil je, da je tega kriv njegov brat župnik. Zlasti so ga tisti slabi in brezverni časopisi utrdili v tej misli. In vendar mu je njegov brat dvakrat rešil hišo s tem, da je poplačal vse dolgove, ali ker se je ta vedno znova zadolžil, mu je odtegnil podporo in mu le tu pa tam kaj dal. In prav je imel gospod župnik, čemu bi pijanca podpiral.

Ali lahkoživemu njegovemu bratu to ni bilo všeč in zato ga je sovražil. In tako se je tudi on z nami drugimi trudil, da bi kako ogrdil gospoda župnika. Ali saj pravim, česa smo ga hoteli obdolžiti?

Nekega dne so prinesli v našo vas hudo pobitega turista. Poškodoval se je namreč, ko je lezel na visoko goro tu v bližini naše vasi. Spravili so ga v hišo župnikovega brata in poklicali so župnika, da mu je prinesel zadnjo sveto popotnico. Po noči je umrl oni turist, bil je od nekod iz Laškega.

Še v zadnjem hipu izročil je umirajoči župnikovemu bratu ves denar, bilo je nekaj tisočakov, proseč ga, naj ga odda župniku, ter mu povedal kam naj ga pošlje. Ali župnikov brat — Jožef mu je bilo ime — bil je malovreden človek. Ko je začutil toliko denarja v svoji roki, polastila se ga je želja, da bi bilo vse to njegovo in obdržal ga je. Takoj takrat pa, ko je oni umrl, tekkel je po svojega brata župnika, naj pride k mrliču. Župnik je res prišel in spraševal brata, če mu je ta človek pred smrtjo kaj naročal. Ali ta je rekel, da nič in je potem pustil župnika samega dolgo časa v sobi pri mrliču, in s strašnim namenom, češ, da bi ga lahko obdolžil kot tatu, če bi prišla pravica tatvini na sled.

In sodnija je res zasledila tatvino ter jela poizvedovati po tatu. Tedaj pa je šel Jožef v sodnijo in obdolžil brata župnika kot tatu. Rekel je, da je on tisti čas, ko je bil župnik sam pri mrliču, sedel v sosednji sobi in da je začul žvenketati denar. Pristopil je k vratom in gledal skozi špranjo v sobo ter videl, da je župnik vzela mrliču iz obleke denar ter ga spravil.

Potrdil je to s prisego. To laž je tudi razodel nekaterim sovaščanom, župnikovim nasprotnikom, toda ti, mesto da bi ga naznanili oblasti, so bili tega silno veseli in so še ti sami zvrnili vso krivdo na župnika.

Ta se je zastonj zagovarjal in opravičeval, prisega je govorila zoper njega in zaprli so ga.

Hej, kakšen vrišč so zagnali nasprotniki, vsi časopisi so pisali in pisali o tem.

Ali kazen božja dohiti vsacega, tako je tudi Jožefa. — Nekoč se je v pijanosti izdal, da je ukradel denar, in takoj je bil ovađen in zaprt, ž njim pa tudi nekaj drugih vaščanov, ki so po krivem dolžili župnika.

Gospod župnik je bil seveda takoj oproščen, ali vse te krivice so ga tako potrle, da je hudo zbolel in umrl. Ali, pomislite, v svoji oporoki je zapustil naši fari, ki mu je prizadela toliko žalost in nesrečo, zapustil je ogromno svoto prihranjenega, sebi odtrganega denarja; tudi svojemu bratu je prisodil toliko, da smo ga šteli takoj med najbogatejše.

Pomislite, gospod moj, toliko je pretrpel od nas blagi župnik, ali vendar nas je tako ljubil, ljubil nas svoje sovražnike. Kako lepo se je držal v tem oziru Kristusovih besed. Vprašam vas, more li kdo drugi tako lepo ravnati, kakor le katoliški duhoven.“

Tako je sklenil svojo pripoved Lenič in ravno sem hotel nekaj reči, ko se je hipoma vstavil in dejal: „No, in mogoče vas bo mikalo zvedeti, kdo je njegov brat?“

„Da, da“, odvrnil sem hitro.

„Jaz sem, jaz“, dejal je bolj tiho Lenič.

„Vi?“ začudil sem se jaz in meril od nog do glave postarnega moža.

„Da, jaz. Zaprt sem bil potem nekaj let in ko sem bil zopet svoboden, opomogel sem si z denarjem svojega preganjanega brata. Moj Bog, vi ne veste, kako mi je hudo pri srcu, kadar se spominim tistih dogodkov. Toda menda mi bo odpuščeno.“

In zjokal se je Lenič pri teh besedah, jaz sem bil ganjen od tega pripovedovanja in nisem vedel, kako bi tolažil starca.

Tisti hip prišel je mimo grobar.

„No, France“, vstavil ga je Lenič, „temu gospodu tu sem povedal vso dogodbo z ranjkim gospodom župnikom. Kaj ne, France, to je vse resnično?“

„Tako in nikakor drugače. Le verjemite mu, kar vam je povedal. Sicer nisem slišal, kako vam je pripovedoval, ali vem, da se lagal ni,“ odvrnil je grobar.

„Oh, saj ti veš, kako je bilo, srečen pa si ti, ki si bil ta čas na župnikovi strani.“

„Da, to je res, da sem lahko vesel, saj nimam pekoče vesti.“

In ker sta me tu ravno vstavila, menda ne boste hudi, mladi gospod, da vam povem nekaj. Spoznali ste iz te povesti lahko: Nikdar ne preganjati duhovnikov. Duhovniki so naš največji blagor, ker skrbé za dušno in telesno našo korist. Oni so božji namestniki in njih ravnanje je vselej pravo. In da se človek proti temu ne pregreši, mora se varovati. Pred vsem se mora ogibati slabih in pogubnih časopisov, ki zabavljajo čez duhovne in čez sveto vero, ne da bi pomislili, koliko koristi to dvoje človeštvu.

Sveta vera je naša tolažba, naša luč in pot, po kateri pridemo v večno življenje. In na to pot napeljujejo nas duhovniki in zatoraj jih moramo ljubiti in se jim pokoriti.

Poglejte, toliko krivico je storila naša fara prejšnjemu gospodu župniku, ali vendar ji je ta zapustil v oporoki obilo denarja, da si je mogla zidati šolo, kupiti brizgalnico za ogenj in preskrbeti občinske reveže.

Poglejte, tolika ljubezen“.

„Da, prav govoriš“, pritrnil mu je Lenič.

Grobar pa se je obrnil k meni in rekel:

(Desetletnico) praznuje z današnjim dnevom bolnica usmiljenih bratov v Kandiji. Natančno poročilo v številkah izšlo bo svoječasno, za danes omenimo le prav na kratko to-le: V teh minolih letih je imela bolnica prebiti prav hude čase, ki so konventu, zlasti preč. o. prijorju, stavili zares sive lase v glavo. A nesebična, vzvišenemu poklicu zvesta delavnost čč. usmiljenih bratov utrdila je zaupanje najširših slojev v ta ugledni zavod. O tem priča od leta do leta naraščajoče število bolnikov, katerih je bilo v minolem desetletju nad 10.100. Ko bi razmerno ne bilo raslo tudi število dobrotnikov in podpornikov, bi bilo pač nemogoče storiti toliko dobrega v prid bolnega človeštva. Res je le, da je bilo dobrotnikov pač le premalo: neumorno delavnemu g. p. prijorju čisto ni ostalo nič drugega v kasi ko — zaupanje v Boga, v katerem tudi nikdar ni bil osramočen. Vedno mu je v skrajni sili Bog naklonil dobrotnikov! Da bi bilo tako tudi zanaprej, to je naša iskrena želja. Ob desetletnici naj se vsa Dolenjska spomni, kolike hvale je dolžna svojega imena res vrednim usmiljenim bratom v Kandiji. Vsakdo brez razlike je našel v tej dobroti hiši olajšave, naj se je vsakdo spomni letos prav izdatno!

(Katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu) priredi 6. januarja o polu 8. uri zvečer jako mično božično igro s petjem in domačo zabavo.

(V župniji Novo mesto) bilo je minulo leto rojenih 53 otrok (25 moškega in 28 ženskega spola). Porok je bilo 21. Umrlo jih je 39 tukaj, (2 drugod), izmed teh 17 moškega, 22 ženskega spola. Od 1. — 10. leta jih je umrlo 13, od 20. — 40. — 1, od 40. — 50. — 2, od 50. — 60. — 6, od 60. — 70. — 9, od 70. — 80. — 3, od 80. — 90. — 5; za jetiko so umrli 3, za nalezljivimi boleznimi nihče.

(Za gostilničarje in mesarje.) Vsled pogodbe mej vzajemno zakupnim društvom na užitnino za sodni okraj Rudolfovo in dež. odborom, bodo kakor dosedaj še nadalje pobirali dac dež. uslužbenci (dacarji) na društveni račun. Pač pa se zamore vsakdo za dac za leto 1904 pogoditi (odkupiti). Kdor se hoče pogoditi, naj to naznani pri svojem boletnemu uradu (dacarju), kjer bode dobil vsa natančnejša pojasnila. Odkupnino (pogoditveno svoto) določi — odbor — vzajemno z deželnim nadzorništvo. Svota se bode splošno določila ista, kakor jo je stranka leta 1903 plačala. Večja svota za odkupnino za leto 1904 se bode določila samo istim strankam, pri katerih je razvidno, da so bile leta 1903 prenizko odkupljene, ali pa, da je neovrženo dokazano, da bodo leta 1904 več potočile in prodale kakor v letu 1903. Torej komur je na tem ležeče, da se izogne neprijetnemu nadzorovanju (kontroli) in brezpotrebni potom in drugim sitnostim naj se pogodi (odkupi).

(Zgubila) se je slaboumna Marija Jenič iz Pristave št. 8 župnije Podgrad, stara 26 let — Dne 8. decembra je odšla v Novo mesto in se je obrnila proti Ljubljani. Od tistega časa se še ni vrnila. Kdor o njej kaj ve, se prosi, da naznani županstvu oziroma žendarmeriji, ki so prošeni, da jo odvedejo na njen dom.

(Prijateljem ptičev) priporočamo sedaj v hudem zimskem času, da sami polagajo ostanke in drobtine jedil našim revnim ptičkom, da pa tudi vsak v svojem krogu deluj na to, da se našim krilatim pevcem ne bo godilo prehudo, zlasti naj spodbujajo mladino k temu, da i ona poklada tem ljubkim gozdnim in sadnim prebivalcem krme, da ne bodo od lakote ginevali!

(Pisemsko-poštni promet ob novem letu 1904 V dosego kar najhitrejšega dostavljanja pisem ob novem letu 1904 in olajšanja odnosne manipulacije je p. n. občinstvo nujno naproseno, da prileplja znamke pri nepriporočeno oddanih pisemskih pošiljkih izključno samo na desnem gornjem oglu naslovne strani. Okoliščina, da se pri posameznih pisemskih pošiljkih znamke deloma na sprednji deloma na zadnji strani, obtežuje jako uradno poslovanje, radi česa naj se ne rabijo sploh znamke, kakor zapornice in naj se ne prilepljajo iste na zadnji strani pisemske kuverte. Pri pisemsko-poštnih pošiljkih namenjenih v večje kraje naj se označi prejemnikovo bivališče z imenom ulice, hišno številko in lego (stopnice, nadstropje in številka vrat), pri pošiljkih namenjenih na Dunaj navesti je razven tega še mestni in tudi poštni okraj. Tako

bi se moral n. pr. glasiti naslov na Dunaju bivajočemu prejemniku namenjenega pisma:

Gospod

Miroslav Meister

na Dunaju, X/3,

Rothenhofgasse št. 2,

3. stopnice, I. nadstr.; vrata št. 5.

Pri tem je z neposredno za krajevnim imenom „Dunaj“ stoječo rimsko številko označen mestni okraj in zraven iste kakor imenovalc nahajajoča se arabska številka poštni okraj. Pisma, katerih naslov ne odgovarja predstojecim določbam, utegnejo biti najmanj prepozno dostavljene; ni pa tudi izključeno, da se taka pisma sploh ne dostavijo, ako bi nedostajalo poštni upravi sredstev za poizvedbo naslovljenčevega bivališča. Nujno je toraj potrebno, da so naslovi pravilni, in to ne samo v interesu strank, nego tudi poštne uprave, ker poslovanje z nepravilno naslovljenimi pismi ovira posebno pri ogromnem prometu ob novem letu v izredni meri službovanje pri dostavljanju poštnih pošiljatev. Tem povodom se opozarja na to, da so one dopisnice, katerih vsebina obseza nedostojnosti, žaljenja, ali druga kaznjiva dejanja, ali na katerih se nahajajo slike, oziroma dostavki, ki imajo znake nedostojnosti ali žaljenja, iz poštnega prometa izključene. Istotako so izključene iz prometa tudi dopisnice, oddane v kuvertah, ki so previdenez izrezki v ta namen, da se more prepečatiti na dopisnicah samih nahajajoče se znamke. Dopisnice, ki ne odgovarjajo ostalim prometnim pogojem, zavezane so poštnini za pisma. Nadalje se opaza, da je dovoljeno dostaviti na vizitnice, ktere se odpošljejo kakor tiskovine, voščila, ter zahvalne in uljudnostne formule, ako so izražene v petih besedah ali z običajnimi okrajški (: p. f. z. v. itd.) Na dalje so dovoljena z roko napisana posvetila na novoletnih voščilnicah Dopisnice, na katerih se je besedilo „Dopisnica - Correspondenzkarte - Postkarte“ odstranilo in nadomestilo z besedilom „tiskovina“ morejo se odpošljati proti plačilu pristojbine za tiskovine, ako ni na teh dopisnicah nikakih sprememb in dodatkov razven onih, ki so dopuščeni na tiskovinah. Občinstvo se tudi opozarja, da znaša pristojbina za navadno pismo: Na sedežu poštnega urada do teže všteti 20 gramov 6 st. nad 20 do 250 gramov 12 st.; v daljnem prometu, kakor tudi v prometu z Ogersko, Bosno in Hercegovino in Nemško do všteti 20 gramov 10 st., nad 20 do 250 gramov 20 st. V prometu s Črnogoro znaša pristojbina 10 st. za vsacih 15 gramov, s Serbijo 15 st. za vsacih 15 gramov, s Švico 52 st. za vsacih 20 gramov in z ostalim inozemstvom 25 st. za vsacih 15 gramov pošiljkatvene teže. Pristojbina za dopisnice znaša v notrajnem avstrijskem prometu, potem v prometu z Ogersko, Bosno in Hercegovino, Nemško in Črnogoro 5 st. za jednostavno in 10 st. za dvostroko dopisnico z odgovorom, ter v prometu z ostalim inozemstvom 10 st. za jednostavno in 20 st. za dvostroko dopisnico z odgovorom.

* * *

(Slovensko - ameriški koledar 1904.) Izdalo in založilo uredništvo „Glas Naroda.“ V koledarju je na 88 straneh mnogo leposlovnega berila in lepo število slik.

(Ob tihih večerih,) Ksaver Meško, str. 291. Cena 3 K 50 vin, Kleinmayr in Bamberg v Ljubljani. — Priljubljeni pisatelj slovenski je naše slovstvo spet obogatil z lepim delom svojega pesniškega duha. Rahločutna poezija, podob poln gladek tekoč jezik, globokočuteče srce, gorka ljubezen do domovine, vse prešinjeno z neko otožnostjo, ti mora omiliti knjigo in pisatelja, ki zna tako lepo risati posamne značaje in dušno stanje raznih ljudij. Samo tole poskusite! „A zrem drugo noč, drugo pogubo vidimo, drugi smrti gledam v trdi, neusmiljeni obraz. Vidim kako prihaja z velikimi in naglimi koraki, kako steza trde roke po tebi, domača naša zemlja, napojena z našimi solzami, orosena z našim potom, oškropljena z našo srčno krvjo. In po tebi stega neusmiljene roke, muketrpni naš narod. Oklepa se te s stotisočermi rokami in te davi, da krvaviš iz stoternih ran in medliš in mreš. Umirajoč kličeš in prosiš usmiljenja, a zastonj ne sluša obupnih tvojih klicev, tvoje prošnje so ji v zasmeh. Njeno srce je brez usmiljenja. Brez milosti in brez usmiljenja blepi po tvojem poginu in žeja po Tvoji krvi!“ Ali ni to lepo? Kupi, beri, ne bo ti žal!

(Mali vitez.) Roman slavnega poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza je v isti založbi izšel popolen v slovenski prestavi. To berite, to, ne pa ničvredne „ciganske sirote“ in „beračeve skrivnosti“. To blaži duha in srce, ono pa prav čisto nič ne. — Vsak snopič ima tudi lepo podobo.

(V mladem jutru.) S. Ivin Sardenko. 119 str. Cena 1.50 K, po pošti 10 vin. več. V zalogi „Dom in sveta“. Tiskala „Katol. tiskarna“. Kdor želi svojemu duhu res svežega okrepčila ne pa strastnega razburjenja živcev in duha, sezi po teh novih poezijah našega najnovejšega pesnika. To je popolnoma kaj novega v našem slovstvu. Te poezije so pač kaj boljšega zaslužile, ko prah in pozabljenost, kar je sicer usoda naših pesnikov. Sezite torej pridno po njih!

(Slovenec) se prodaja v posameznih številkah v knjigarni J. Krajec nasl. v Rudolfovem.

(Fotografije) krasnega kapiteljskega presbiterija z velikim altarjem se dobivajo v knjigarni J. Krajec nasl. v Rudolfovem komad 1.20 K.

(Današnji list) obsega deset strani.

Razne stvari.

* (Krasen primer našim trgovcem.) Te dni je poslala neka mala trgovkinja iz Križevcev na Hrvatskem na neko tržaško nemško tyrdko pomembno dopisnico. Ta popisnica se glasi: „Spoštovani gospod! Poslali ste mi nemški cenik, a jaz sem prava Hrvatica in hočem, da se meni hrvatski piše in hrvatske cenike pošilja.“ — To dopisnico je pisala preprosta ženska, kar se vidi po pisavi in stilizaciji in zato jo postavjamo v izgled onim slovenskim trgovcem, ki so tako nezavedni, da mislijo, da store veliko nerednost in da bi se mislilo, da so neizobraženi, ako bi slovensko dopisovali! Ako sami spoštujemo svoj jezik, spoštovali ga bodo tudi drugi. Trгоvec, ki je dobil to dopisnico, je trd Nemec, pa je rekel: „Tako se ljubi materinski jezik!“ čast vrli hrvatski rodoljubki!

* (Raztresenost profesorja Mommsena.) Pred kratkim umrl profesor zgodovine Mommsen je bil vsled preobilnega dela raztresen, kakor le pravi profesor. Pisma, ki jih je hotel nesti na pošto je čestokrat našel drugi dan v svojem nabiralniku za pisma. Enkrat se je dal striči pri brivcu, ko se je ogledal v ogledalu, je rekel: „Prekratko ste me ostrigli, želim dalje lase“ ter se je zopet vsedel čakaje, da mu brivec ustreže. — Nekega dne je bil posebno zatopljen v svo e delo. Sluga mu je prinesel prvi del kosila ter ga poklical k mizi. Ko pa je prinesel sluga drugi in tretji del, je Mommsen še vedno pisal. Sluga pa se je naučil pri njem že flozofije ter je lepo po vrsti vse sam pojedel. Sčasoma je le začelo profesorju kruliti po želodcu ter se je šel kregat v kuhinjo, kaj je z njegovim kosilom. „Saj ste že obedovali,“ je odgovoril sluga. Profesor je zamrmral: „Kako morem le biti tako pozabljiv?“ ter se je zopet vsedel k svojemu delu.

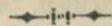
* (Zakaj gremo v gostilno.) Nekdo je na to vprašanje sledeče odgovoril: Ker človek ne more vedeti, če ne gre zadnjikrat; ker je boljše denar dati gostilničarju, kot zdravniku; ker zamore žena doma lažje pospravljati in pometati, ako moža ni doma, ker se tamkaj lahko zapoveduje, dočim se mora doma slušati, ker žena ne gre z nami; ker nas drugi ne morejo opravljati, ko smo sami med njimi; ker bi radi vedeli, zakaj nas drugo jutro glava boli, ker je mogoče tamkaj dobiti zdravnika ali pravnika, katerega lahko brezplačno vprašamo za svet; da zamore žena nadležnim upnikom lahko reči, da moža ni doma; ker se doma ne sme ydariti po mizi. — Dasiravno našteva ženskemu spolu sovražni poročevalec veliko vzrokov, vendar to vprašanje še ni popolnoma izčrpano.

* Ne dajati plesnjivega kruha živalim! Sploh je navada dajati kuretnini plesniv kruh. Ali to je napaka, ki se mnogokrat zelo kaznuje. Čeravno je zdrav kruh jako dobra hrana za domačo žival, pa je plesniv kruh naravnost strupen in nevaren, ker prouzroči kôliko in napetje, drisko ali tudi vnetje trebušnega drobja in naposled pogin živali. Pa ne samo plesniv kruh, marveč plesnive oljnate preševine so jednako škodljive, ker provzročajo vnetje v želodcu in črevih. Da se plesen na kruhu odstrani in da ne škoduje, naj se prej skuha, da poginejo gljive, ki sestavljajo plesnoto.

* (Vendar le nekaj.) K znamenitemu francoskemu učitelju glasbe J. je prišla nedolgo k temu neka dama. „Recite mi, prosim Vas g. profesor, mislite Vi, da bo postala moja hči izvrstna pijanistinja?“ Profesor jej odvrne nervozno. „Jaz Vam ne morem reči o tem nič.“ — „I, ne najdete, da ima nekaj... vsaj nekaj onega, kar je potrebno virtuozu na klavirju.“ „Da milostljiva gospa, odgovori profesor jezen, ima dve roki.“

* (Pij X. in tiskarski vajenec.) Uslužbenci vaticanske tiskarne primorani so večkrat skozi galerijo skulptur iti. Ako so se pokojni papež Leon XIII. podali na vrt, se ni smel nihče na njihovem potu nahajati. Sedanji sv. Oče Pij X. se ne ozirajo več na ta predpis in še celo prav radi ogovoré mimogrede osobe vaticana. Ko so nedavno šli skozi galerijo, poklekne mladi tiskarski učenec, kateri je bil ravno navzoč pred papeža ter jim poljubi prstan. Sveti Oče ga očtoysko poprašajo po njegovem stanu in stariš h in mu konečno rekó: „Jutri me obišči in povedal mi boš kaj o tvojih stariših.“ Raynatelj, zvedevši o predrznosti vajenčevi, ga ozmirja in za kazen osem dni domov pošlje. Ko pa dečko drugi dan ne pride k papežu, poprašajo sv. Oče po njem in izvejo, da je zbolel in za nekaj dni domov šel. „Ta bolezen se mi zdi sumljiva; pošljite po malega; jaz ga hočem videti.“ Raynatelj je seveda dečku zapovedal: „Ti imaš Nju svetosti reči, da si bolan in ne smeš povedati, da sem te kaznoval, drugače te odslovim.“ Nato ga peljejo do papeža in oni ga nagovoré: „Zakaj nisi prišel, kakor sem ti rekel?“ „Sveti Oče, bil sem bolan.“ — „Zakaj lažeš pred papežem; to je zelo grdo; povej mi sedaj resnico.“ Nato poklekne dečko in pové jokajoč, kaj se je dogodilo. Sv. Oče ga vzdignejo ter potolažijo in mu velijo: „Pojdi sedaj na delo, mio caro (moj dragi), in povej, da jaz tako hočem.“ Ob jednom dobil je 50 lir za svojega očeta v dar. Ravnatelju pa so sv. Oče naročili; naj s svojimi ljudmi bolje ravna in da bode sam šel isto pot, s katero je dečku žugal, ako bode z istim grdo ravnal.

* (Od kod so arabske številke?) Vsakdo bo odgovoril: od Arabcev. Temu pa ni tako. Arabci jih sami imenujejo „baruf el End“ (indijske številke). Arabci so si namreč izposodili le številke šele okoli l. 900 p. Kr. od Indov, ki so si jih sestavili iz polkrogov. Arabci so jih najprej prinesli na Špansko (Mavri), kjer jih je prvi rabil princ Alfonz, sin Ferdinanda Kastiljskega, l. 1240. Na Francoskem jih je prvi rabil zvezdogledec Joanes de Sacrobosco l. 1256 v svoji knjigi „Spaera“. Na Grškem se najdejo nove številke prvič l. 1370, na Nemškem pa šele l. 1371.

Naznanila mestnega magistrata.

Naslednje gospe in gospodje so se za leto 1904 odvezali za novoletna in godovna voščila v korist mestnim revežem:

Kalčič Avgusta 1 K, Oblak Kati 1 K, Pöll Roza pl. Föhrenau 1 K, Marija dr. Ponebšek 1 K, Poula Amalija 1 K, Seidl Marija 1 K, Valka Antonija 2 K, dr. Ahazhizh Viktor 2 K, Bergant Simon 1 K, Bergmann Josip 1 K, Bervar Franc 1 K, Bloudek Leo 2 K, Božič Franc 1 K, Damisch Josip 1 K, Demsher Franc 2 K, dr. Detela Franc 1 K, dr. Dolenc Metod 1 K, Dolenc Rihard 2 K, Dolinšek Blaž 1 K, Dovjak Ivan 1 K, Ferlič Janez 1 K, Ferlič Ludovik 1 K, Frančič Davorin 1 K, Gačnik Anton 2 K, Gandini Vajkart 2 K, Gerdešič Josip 4 K, Germ Karol 2 K, Globevnik Anton 60 h, dr. Globevnik Josip 2 K, Golia Ludovik 1 K, Hočevar Anton 1 K, Ilovsky Ludovik 1 K, Jeraj Franc 1 K, Kastelic Franc 1 K, Kastelic Janez 1 K, Klemenčič Janez 1 K, Kocmur Anton 1 K, Košak Janez 1 K, Košiček Josip 1 K, Kos Josip 60 h, Krajec Ivan 2 K, Krajec J. nasledniki 2 K, Krek Julius 1 K, Küssel Franc 1 K, Levec Ivan 1 K, Majcen Martin 1 K, dr. Marinko Josip 1 K, Maselj I. 1 K, Mikolič Jakob 70 h, Mogolič Josip 1 K, Molé Janez 1 K, Moranc Janez 1 K, Moranc Josip 2 K, Možina Franc 1 K, Mramor Miha 1 K, Oblak Valentin 1 K, Ogrin Anton 1 K, dr. Pamer Kasper 1 K, dr. Pauser Adolf 2 K, Pettaner Leopold 1 K, Pintar Franc 60 h, Pleterski Franc 40 h, dr. Poznik Albin 2 K, Rajec Alojzij 1 K, baron Rechbach 10 K, Rizzoli Emil 1 K, Rosman Karol 1 K, Seidl Franc 1 K, Skale Otmar 1 K, Skalicky Bohuslav 1 K, Škerlj Ivan 1 K, Skopal Hugo 1 K, pl. Sladovič Simon 4 K, Stefanovič Dimitrija 60 h, dr. Sche-gula Jakob 1 K, Umek Vinko 1 K, Vadnjal Franc 1 K, dr. Vaupotič Ivan 1 K, Vidic Teodor 1 K, Wokač Franc 1 K, Zupančič Janez 1 K, Neimen. 1 K.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Po trgovcu g. Wokaču od več trgovcev dijaški kuhinji pridobljena kazen 60 K; veleč. g. župnik Jos. Borštinar 10 K; č. g. kaplan Jos. Brajec 10 K; Nekdo 10 K; veleč. g. Fr. Grivec, upokojeni duhoven, 50 K; g. kapelan Fr. Vidmar 5 K.

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC,	19. decembra	83	63	44	22	1
TRST,	24. decembra	38	40	85	44	29

Tržne cene dne 28. decembra 1903 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	12	36	Leča	11	04
Rž	11	71	Bob	10	40
Koruza	10	40	Ajda	10	40
Oves	6	50	Proso	11	71
Ječmen	10	40	Soršca	12	36
Krompir	5	20	Lan	—	—
Fižol	11	04	Jajca po 3 za 20 vinarjev.		
Grah	11	04			

Prošnja.

Podpisana vljudno prosi častito občinstvo, naj bi blagovolilo sedaj meni nakloniti, kar bi sicer podelilo mojemu ranjkemu možu ob novoletni priliki. Za tako dobroto in ljubav bom srčno hvaležna v svojem in v imenu svojih malih otročičev, ki so na tako žalostni način izgubili svojega dragega očeta.

Spoštovanjem se priporočam

J. Kramarič,
vdova pismonoše.

(300—2)

Služba vinščaka

je popolniti z 1. februarjem 1904 na deželni kmetiški šoli na Grmu pri Novem mestu.

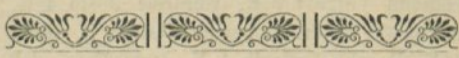
Plača znaša 60 kron na mesec. Stanovanje v Zidanici v Cerovcih pri Smoleni vasi je prosto, prosta je tudi kurjava, v kolikor v obedveh vinogradih v Cerovcih in na Trškigori nerabljivega lesa odpade. S to službo spojen je tudi deputat jedne krave z prosto krmom in nasteljo, ter deputat njive v namen reje dveh prešičev.

Vinščak mora biti oženjen, ali mora kuhanja zmožno sorodnico pri sebi imeti. On mora novo vinogradništvo popolnoma razumeti, ter slovenskega jezika i v pisavi popolnoma zmožen biti.

Prošnje, opremljene s pričali sprejema podpisano vodstvo do 15. januarja 1904.

Vodstvo kranjske kmet. šole na Grmu pri Novem mestu,
dné 12. decembra 1903. (295—2)

Pošteno dekle, katero ima veselje do trgovine ter zna slovensko in nemško pisati in računati se sprejme v prodajalno z manufakturnim blagom. Kje, pove upravništvo tega lista. (293—2)

Srečno **in veselo novo leto**

voščim častitim duhovnikom, slavnim županstvom in gg. kmetovalcem mnogajeta leta! — Ob enem se priporočam tudi za vsa

tesarska dela

kakor: nove stavbe na zvonike, cerkve, poprave pri zvonovih in druge vsakovrstne kmetiške stavbe po inženerskih, ali pa po lastnih obrisih. Za dela tudi jamčim.

Velespoštovanjem

Josip Zupanc,

tesarski mojster v Toplicah št. 6.

(3)

Srečno in veselo novo leto

želim vsem svojim častitim naročnikom.

Spoštovanjem

Franjo Picelj, čevljar.

(4)

Št. 2972.

Razglas.

V četrtek, dne 14. januarja 1904 ob 1 uri popoldne vršila se bode na uradnem dnevu v Mokronogu javna zniževalna dražba radi oddaje zgradbe nove šestrazredne šole v Mokronogu.

Stavbena dela, izvemši mizarska dela, ki se bodo posebej oddala, proračunjena so sledeče:

1. Zidarska in dninarska dela	20.636 K 98 h
2. Klesarska dela	1.393 „ 32 „
3. Tesarska dela	6 576 „ 61 „
4. Kleparska dela	1 320 „ 68 „
5. Železnina	1.500 „ 52 „
6. Razna dela	2.700 „ 43 „
7. Naprava vodnjaka	761 „ 30 „
8. Naprava ograje	445 „ 60 „

Skupaj 35.335 K 44 h

Dela oddala se bodo skupno na podlagi jednotnih cen, ki so navedene v proračunu.

Vsak ponujalec mora pred ponudbo položiti vadij v znesku 1766 kron.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji razgrnjeni so v navadnih uradnih urah v občinski pisarni v Mokronogu.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem,

dne 22. decembra 1903.

Predsednik:
Orešek.

(5)

Učenca, kateri ima veselje do kovaškega obrta, vsprejme Franc Petrič, kovaški mojster, Muhaber pri Novem mestu. (302—2)

Hiša je na prodaj v Bršljinu št. 11 pri Novem mestu. (13—1)

V bližini Novega mesta je na prodaj **lepo posestvo z gostilno**

in velikim vrtom ter z vsem gospodarskim poslopjem. Natančneje pri upravništvu „Dol. Novic“. (180—7)

Kdo ve povedati,

(8—1)

? kje se nahaja Anica Javornik?

Nje oče bival je nekaj v Gotni vasi pri Novem mestu, potem pa se preselil na Dunaj, ter delal tam v tovarni za usnje. Imenovana Anica je na Dunaju rojena. Ima dobiti malo jerbščino, ter naj bi se zanjo zglasila pri Ceciliji Jenič, Gotna vas pri Novem mestu.

Graščinsko oskrbništvo Ruprčvrh kupi 660, 90 in 85 mm debel, brezvejen ter čvrst

gabrov les

po 30 vinarjev komad. Les je lahko žagan ali pa razklan. (12)

Oskrbištvo graščine Ruprčevih kupuje zdrave, brezvejne ter ravne (2)

češnjeve erklje

od 2 metra dolžine do 30 cm debelosti naprej po 20 K kubični meter postavljen na kolodvor v Rudolfovem. Ponudbe sprejema imenovano oskrbištvo.

Tri stanovanja

se takoj oddajo, vsako obstoji z dveh sob, kuhinje in kleti. Kaj več se izve pri lastniku Anton Šaliju v Rudolfovem, kolodvorsko predmestje št. 245. (301-2)

POZOR!

Ženske lase zmešane in rezane kupujem na malo in veliko. Plačam od zdaj mnogo višjo ceno. — S tem opozarjam nabiralce las na moj naslov. — Ivan Svetec, brivec, Rudolfovo, Glavni trg (nasproti mestne hiše), (272-4)

Za oddati

dvoje stanovanj

eno z dvema sobama, kuhinjo in kletjo takoj, eno pa s 1. marcem, obstoječe iz treh sob, kuhinje, shrambe in kleti. — Natančneje pri g. Janezu Košaku v Novem mestu. (292-2)

2 krojaška pomočnika in učenec 2

se takoj sprejmejo pri g. Alojziju Rozmanu v Kandiji ali pa pri podružnici v Semiču. (9-1)

Proda se iz proste roke (10-1)

hiša

pripravna za gostilno in trgovino, v kateri je že več let špecerija. K hiši spada tudi joh njive in lep vrt. — Več in cena se izve pri lastniku Jože Golob-u, gostilničarju v Semiču.

Južna vina, direktno udobljena, najboljše vrste ter naravnost iz soda, toči po najnižji ceni in v najmanjši množini Amalija Poula, gostilničarica v Rudolfovem (Kranjsko).

Učenca za mizarstvo

sprejme z novim letom v poduk

Matko Malovič,

mizar v Novem mestu.

(298-2)

Še ni bilo tukaj!

Podpisani priporoča po najnižji ceni Braunschweiger-salami 1 kilo po 1 kroni 10 vinarjev; frankfurterice 1 par 20 vinarjev, 15 parov 2 kroni; kranjske klobase 1 komad 10 vinarjev, 30 komadov 2 kroni; nadalje priporoča vsakovrstne druge klobase in suho meso ter razpošilja od 5 kil naprej.

Velespoštovanjem

(1)

Anton Pfeiffer,

prekajevalec v Rudolfovem.

Solidna in dobra postrežba! Ceniki brezplačno!

Pri graščini Turn pri Krškem (Thurn am Hart) se prodaja več sto

hektolitrov dobrega vina

iz leta 1902 in 1903, tudi tam se prodaja več stotov krompirja različnih vrst, in 3000 trt cepljenih na zeleno in suho, cena po dogovoru.

Tam se tudi sprejme oženjeni hlapec k konjem z odrasčeno rodbino, kogar žena tudi kot mlekarica lon služi.

Tudi odda se hiša iste graščine z zemljiščem in toplicami v Bučehi va-i v najem, hiša je tik okrajne ceste, pripravna za trgovino ali gostilno kot nalašč in v bližini Krke, katera se boče v kratkem regulirala. (7-1)

Dekle,

hčer poštenih staršev, dobro v računu in pisavi sprejemem za učenko v mojo prodajalno mešanega blaga.

Več pri g. F. Skušeku, trgovcu v Metliki. (6-1)

V hiši št. 175 v Rudolfovem je

mesečna soba

s separatnim vhomom z vso opravo za samca oddati. — Več pove Makso Brunner ravno tam. (303-2)

Stanovanje

se odda v najem, obstoječe s treh, oziroma štirih sob, kuhinje in jedilne shrambe. — Natančneje se izve v Drgančevi hiši v Kandiji. (259-5)

Zdravje je največje bogastvo.

Ustanovljeno l. 1360. **Kaplje sv. Marka.** Ustanovljeno l. 1360.

Te glasovite in nedosegljive „kapljice sv. Marka“ se uporabljajo za znanjo in notranjo uporabo. Osebito odstranjujejo trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah, ter izlečijo vsaki glavobol.

One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo izmečke, manjkati v nobeni meščanski in kinetski hiši.

Dobiva se samo: „Mestna lekarna, Zagreb.“ — Raditega naj se naroča naravnost pod naslovom: Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, števil. 50, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj, kakor 12 steklenic se ne pošlje. Cena je naslednja in sicer franko Postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K — v 3 ducati (36 stekl.) 11 K — v 2 ducata (24 stekl.) 8 K — v 4 ducati (48 stekl.) 14 K 60 v 5 ducatov (60 stekl.) 17 K — v

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi popripravljenosti navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Stjepan Barić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg, števil. 50., poleg cerkve sv. Marka. Ustanovljeno l. 1360.

Zdravje je največje bogastvo.

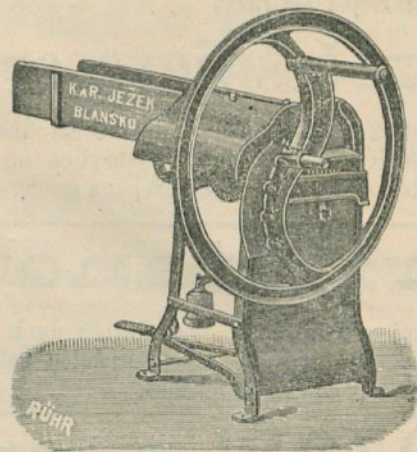

itd., nadalje svedre za kamne vrtat, vse velikosti macol, smodnik za razstreljavat kamnov, žage pod jamstvom (poprečne in mlinske), vse to ima v največji zalogi

(289—3)

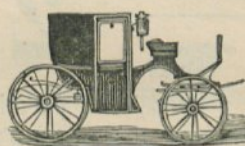
ADOLF GUSTIN

trgovina z železnino in špecerijo in prodaja c. kr. smodnika
v Rudolfovem.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu, da sem se s svojo novo

kolarnico

preselil od novega mosta v Kandiji v svojo lastno hišo ob novi cesti nasproti Košičkovi žagi. Za nadaljna mnogobrojna naročila v naravo vsakovrstnih kočij in drugih vozov po najnovjših sistemih, se najtoplejše priporoča spoštovanjem

Anton Sedlar
kolarški mojster v Kandiji.

(288—3)

Imam naprodaj 300 hektolitrov

črnega in belega vina lastnega pridelka, nekaj rakije in istrijskega rudečega brinja in namiznega olja. Vse solidno postavljeno na državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujmann,
trgovec in posestnik Dignano, Istra.

(258—5)

Mizarskega pomočnika in učenca

(296—2)

sprejme Jos. Judnič, mizarski mojster v Stranski vasi pri Semiču.

Največje
najstareje
parobrodno
društvo
na
svetu.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopniki:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dúnajska-cesta št. 31 poleg velike mlince ali šrange.

Njega
parobrodje
obsega
280
vilkanskih
parnikov.

Hamburg-Amerika Linie

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

(163—11)

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!